

INFO

Codul muncii

Newsletter specializat editat de RENTROP & STRATON,
transmis gratuit exclusiv abonaților la lucrarea «Consilier»

septembrie 2024 – octombrie 2024

1. Bilete de valoare

Ordinul nr. 4076/2024 pentru modificarea unor ordine din domeniul autorizării, publicat în Monitorul Oficial nr. 765 din 5 august 2024, a modificat componența Comisiei pentru autorizarea operatorilor economici din domenii cu reglementări specifice și a Regulamentului de organizare și funcționare a acesteia, precum și a criteriilor referitoare la autorizarea funcționării unităților emitente de tichete, astfel cum erau acestea reglementate prin Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 2.007/2008. Noul Ordin modifică de asemenea Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.909/2019 pentru aprobarea criteriilor referitoare la autorizarea funcționării unităților emitente de bilete de va-

loare, a componenței și procedurii de lucru a Comisiei pentru autorizarea unităților emitente de bilete de valoare, precum și a componenței echipei de specialiști prevăzute la art. 22 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 165/2018 privind acordarea biletelor de valoare.

În prezent, aceste comisii sunt conduse de către directorul Direcției domeniului reglementare specifică din cadrul Ministerului Finanțelor – președinte și de către Șeful Serviciului de autorizare și monitorizare case de schimb valutar și alte domenii, evaluare, raportare și avize din cadrul Direcției domeniului reglementare specifică din cadrul Ministerului Finanțelor – vicepreședinte.

2. Beneficiarii pensiei de invaliditate

Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.089 din 4 decembrie 2023, intrată în vigoare la 1 septembrie 2024, enumeră la art. 14 perioadele asimilate, care pot fi valorificate pentru obținerea unei categorii de pensie în condițiile prevăzute de lege. Aceste perioade sunt cele în care asiguratul:

a) a urmat cursurile de zi sau, după caz, cu frecvență ale învățământului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective ori a unui ciclu de studii universitare, de formare inițială, cu condiția absolvirii acestora/acestuiia cu diplomă, diplomă de licență, diplomă de master sau diplomă de doctor, după caz;

b) a satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus, a fost con-

centrat, mobilizat sau în prizonierat;

c) a beneficiat în perioada 1 aprilie 2001 – 1 ianuarie 2006 de indemnizații de asigurări sociale, acordate potrivit legii;

d) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2005, de concediu pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă și boli profesionale;

e) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani, respectiv 7 ani.

În această enumerare se observă că nu mai figurează perioadele în care asiguratul a beneficiat de pensie de invaliditate, așa cum stabilea până acum Legea nr. 263/2010.

Aceste pagini nu se inserează în Consilier

Încă și mai important, persoanele care beneficiază de pensie de invaliditate, indiferent de grad, pot în prezent să desfășoare anumite activități profesionale.

Astfel, art. 62 din Legea pensiilor prevede că, în raport cu gradul de diminuare a capacității de muncă, invaliditatea este:

- a) de gradul I, caracterizată de deficiență funcțională gravă, capacitate de autoservire pierdută;
- b) de gradul II, caracterizată de deficiență funcțională accentuată și capacitate de autoservire păstrată parțial;
- c) de gradul III, caracterizată de deficiență funcțională medie și capacitate de autoservire păstrată.

Pentru oricare dintre gradele de invaliditate, în funcție de diminuarea capacității de muncă și tipul raportului de muncă, capacitatea de muncă poate fi considerată păstrată pentru anumite activități profesionale.

Evaluarea capacității de muncă, în vederea stabilirii gradului de invaliditate, se face, la cerere, până la data împlinirii vârstei standard de pensionare, de către medicul specializat în expertiza medicală a capacității de muncă din cadrul Institutului National de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM).

Pentru evaluarea capacității de muncă, cererea și documentele medicale ale solicitantului se depun la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă din subordinea INEMRCM, în funcție de domiciliul solicitantului, de către acesta, respectiv de către aparținător, în cazul persoanelor nedepasabile.

În urma examinării clinice, a analizării documentelor medicale prezentate și, după caz, a avizului INEMRCM, medicul expert al asiguraților sociale completează raportul de expertiză medicală a capacității de muncă și emite decizia medicală asupra capacității de muncă. În situația în care, pentru emiterea acestei decizii medicale, sunt necesare investigații sau examinări de specialitate suplimentare, medicul expert al asiguraților sociale propune, după caz, prelungirea duratei concediului pentru incapacitate temporară de muncă, în condițiile legii.

Decizia medicală asupra capacității de muncă se emite în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii și se comunică în termen de 5 zile de la emitere. Ea poate fi contestată, în termen de 30 de zile de la comunicare, la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă emitent al deciziei. Contestația se soluționează de către comisiile medicale regionale de contestații.

De asemenea, trebuie menționat că dacă anterior indemnizația de însoțitor era calculată la 80% din punctul de pensie, potrivit Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii se prevede un calcul al indemnizației de 50% din valoarea salariului minim brut pe țară garantat în plată. Drept urmare, indemnizația de însoțitor primită de pensionarii încadrați în gradul I de invaliditate a crescut de la 1 septembrie 2024 cu suma de 224 de lei, de la 1.626 de lei, la 1.850 de lei. Această sumă este încasată cumulativ cu pensia de invaliditate.

În prezent, în evidențele Casei Naționale de Pensii Publice sunt circa 45.000 de pensionari încadrați în gradul I de invaliditate.

3. Avantaje în natură

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2024 pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul gestionării creanțelor bugetare și a deficitului bugetar pentru bugetul general consolidat al României în anul 2024, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 905 din 6 septembrie 2024, prevede o amnistie fiscală parțială, dispunând că dobânzile, penalitățile și toate accesoriile aferente obligațiilor bugetare principale, restante la data de 31 august 2024 inclusiv, se anulează dacă sunt îndeplinite o serie de condiții.

Ordonanța cuprinde și dispoziții importante pentru dreptul muncii, cum ar fi mențiunea că în anul 2024, în perioada septembrie-decembrie, nu pot fi acordate avantaje în natură personalului angajat în autoritățile/instituțiile publice, de natura combustibilului destinat deplasărilor în concedii de odihnă.

Ordonanța cuprinde și dispoziții importante pentru dreptul muncii, cum ar fi mențiunea că în anul 2024, în perioada septembrie-decembrie, nu pot fi acordate avantaje în natură personalului angajat în autoritățile/instituțiile publice, de natura combustibilului destinat deplasărilor în concedii de odihnă.

4. Concedierea colectivă

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a avut ocazia de a se pronunța din nou cu privire la noțiunea de concediere colectivă și la modul de interpretare a dispozițiilor Directivei 98/59/CE privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective.

Astfel, în Cauza C-196/23, Plamaro, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că articolul 1 alineatul (1) coroborat cu articolul 2 din Directiva 98/59/CE privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale în temeiul căreia încetarea contractelor de muncă ale unui număr de lucrători mai mare decât cel prevăzut la acest articol 1 alineatul (1), în urma pensionării angajatorului, nu este calificată drept „concedie-

re colectivă” și, prin urmare, nu determină necesitatea informării și consultării reprezentanților lucrătorilor, prevăzute la acest articol 2. Dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că nu impune unei instanțe naționale sesizate cu un litigiu între particulari să lase neaplicată o reglementare națională precum cea menționată la punctul 1 din prezentul dispozitiv în cazul în care aceasta contravine dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) și ale articolului 2 din Directiva 98/59.

Cu alte cuvinte, dacă angajatorul își încetează activitatea, indiferent de motiv, și indiferent dacă este o persoană juridică sau o persoană fizică, disponibilizarea salariaților săi va trebui tratată drept concediere colectivă dacă se depășește pragul minim stabilit de lege (la noi, de art. 68 din Codul muncii).

4. Certificatul de viață pentru pensionarii nerezidenți

Potrivit noului cadru legal în domeniul pensiilor, în vigoare de la data de 1 septembrie 2024, Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, în cazul beneficiarilor stabiliți în străinătate (nerezidenți), certificatul de viață se transmite semestrial, din proprie inițiativă, de beneficiarul nerezident aflat în plată, până cel târziu la data de 31 martie, respectiv până la data de 30 septembrie a fiecărui an, după cum urmează:

- a) în perioada 1 ianuarie – 31 martie, pentru prima verificare din cursul unui an calendaristic;
- b) în perioada 1 iulie – 30 septembrie, pentru a doua verificare din cursul unui an calendaristic.

Certificatul de viață trebuie semnat în fața unei autorități legale de pe teritoriul statului de domiciliu sau de ședere permanentă, după caz, respectiv va autoritate certificând acest fapt. De exemplu, el poate fi semnat în cadrul unei instituții de pensii ori de securitate socială, autorități administrative locale, misiuni diplomatice, oficii consulare, notari publici, avocați, consilieri juridici, medici de familie de pe teritoriul statului de domiciliu, respectiv reședință, asociații de români cu personalitate juridică din diverse state, birouri ale Patronatelor cu

care Casa Națională de Pensii Publice a încheiat Protocoale de Colaborare: Institutul Național de Asistență Socială (INAS) din Italia, Institutul Național Confederal de Asistență (INCA) din Italia și Institutul de Tutelă și Asistență a Muncitorilor (ITAL – UIL) din Italia etc.

În situația în care nu se prezintă certificatul de viață în termenul indicat, plata drepturilor de pensie va fi suspendată, începând cu luna următoare expirării termenelor prevăzute mai sus (de 31 martie, respectiv 30 septembrie a fiecărui an).

Reluarea plății drepturilor de pensie se va face după transmiterea certificatului de viață, de la data suspendării, cu respectarea termenului general de prescripție.

Modelul noului certificat de viață a fost aprobat prin Ordinul președintelui CNPP nr. 874/26.06.2024 privind reglementarea modalităților de certificare a copiilor documentelor care atestă vechimea în muncă realizată anterior datei de 1 aprilie 2001 și a copiilor documentelor care atestă perioadele asimilate, precum și a existenței beneficiarilor nerezidenți, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 651 din 9 iulie 2024.

Transmiterea certificatului de viață către casa teritorială de pensii se poate face prin orice mijlo-

ce de comunicare, respectiv poștă, fax, e-mail, date de contact care se regăsesc pe site-urile oficiale ale respectivelor instituții și pe site-ul CNPP <https://www.cnpp.ro/casele-teritoriale-de-pensii>.

Precizăm că, în cazul noilor beneficiari nerezidenți, dacă între data depunerii cererii de pensionare și data primei plăți a pensiei stabilite prin decizia de acordare a unor drepturi de pensie s-au scurs mai mult de 6 luni, casa teritorială de pensii competentă va transmite, împreună cu decizia de acordare a unor drepturi de pensie și cu o adresă de informare, un exemplar al certificatului de viață, urmând ca prima plată a drepturilor de pensie să se efectueze, în acest caz, după primirea exemplarului completat al certificatului, semnat și ștampilat, care atestă faptul că beneficiarul este în viață.

Certificatul de viață se utilizează exclusiv în cazul pensionarilor nerezidenți care încasează pensia în conturi bancare din străinătate sau din România și nu au mandatar desemnați cu procură specială care au obligația, conform procurii speciale, să anunțe casele de pensii din România despre orice schimbare survenită în ceea ce privește situația pensionarului (ex. deces, schimbare adresă de domiciliu etc.).

Menționăm că Ordinul nr. 874/2024 reglementează posibilitatea:

a) certificării, pentru conformitate cu originalul, a copiilor documentelor care atestă vechimea în muncă realizată anterior datei de 1 aprilie 2001 și a copiilor documentelor care atestă perioadele asimilate, de către:

(i) oficiile consulare ale României;

(ii) patronatele cu care Casa Națională de Pensii Publice a încheiat protocoale de colaborare: Institutul Național de Asistență Socială (INAS) din

Italia, Institutul Național Confederal de Asistență (INCA) din Italia și Institutul de Tutelă și Asistență a Muncitorilor (ITAL-UIL) din Italia;

(iii) instituțiile de pensii corespondente din statele de ședere permanentă ale solicitanților de drepturi de pensie cu care România aplică instrumente juridice supranaționale sau bilaterale de securitate socială;

(iv) alte instituții și autorități din statele de ședere permanentă ale solicitanților de drepturi de pensie cu care România aplică instrumente juridice supranaționale sau bilaterale de securitate socială;

b) certificării existenței beneficiarilor nerezidenți de către:

(i) oficiile consulare ale României, prin utilizarea unui certificat de viață aprobat la nivelul sistemului public de pensii din România sau a unei încheieri de certificare de fapte, emise în conformitate cu dispozițiile Legii notarilor publici și activității notariale nr. 36/1995, republicate, cu modificările și completările ulterioare;

(ii) patronatele cu care Casa Națională de Pensii Publice a încheiat protocoale de colaborare: Institutul Național de Asistență Socială (INAS) din Italia, Institutul Național Confederal de Asistență (INCA) din Italia și Institutul de Tutelă și Asistență a Muncitorilor (ITAL-UIL) din Italia, prin utilizarea certificatului de viață aprobat la nivelul sistemului public de pensii din România;

(iii) instituțiile de pensii corespondente din statele de ședere permanentă ale solicitanților de drepturi de pensie cu care România aplică instrumente juridice supranaționale sau bilaterale de securitate socială;

(iv) alte instituții și autorități din statele de ședere permanentă ale solicitanților de drepturi de pensie cu care România aplică instrumente juridice supranaționale sau bilaterale de securitate socială.

6. Declarația 112

Ordinul comun nr. 3.796/910/1.216/2.520/2024 pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și de gestionare a formularului 112 „Declarație privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate”, publicat în Monitorul Oficial nr. 763 din 5 august 2024, a aprobat modelul și conținutul formularului 112

„Declarație privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate”, precum și „Anexa angajator” și „Anexa asigurat” la acesta. Modelul acestor documente este prevăzut în anexe. Noul Ordin abrogă precedentul Ordin nr. 1.264/2024, publicat în Monitorul Oficial nr. 376 bis din 22 aprilie 2024.